

Ak?II? Telefon Ba??ml?I??? ?lçe?i (Eri?kinler için)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ak?II? Telefon Ba??ml?I??? ?lçe?i (Eri?kinler için)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16644>

Özet

Akıllı telefon bağımlılığı Ölçeği (Erişkinler için), Koreli araştırmacılar tarafından geliştirilen orijinal Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği'nin (Smartphone Addiction Scale - SAS) Türkçe'ye uyarlanmış versiyonudur. Bu ölçek, bireylerin akıllı telefon kullanma na yönelik aşırıya kaçan, kontrolsüz ve sorunlu davranışların ölçmek amacıyla psikometrik özelliklerinin incelenmesi sonucu Türk kültürüne kazandırılmıştır. Uyarlama çalışması, Kadir Demirci ve arkadaşları tarafından 2014 yılında genç bir popülasyon üzerinde gerçekleştirilmiş olup, ölçeğin Türkiye'deki yetişkin ve genç yetişkinler arasında akıllı telefon bağımlılığı düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde belirlemede kullanılabileceğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Akıllı telefon bağımlılığı, Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği, SAS-TR, teknoloji bağımlılığı, uyarlama, psikometri

Yazarlar

Kadir Demirci, Hakan Orhan, Ayten Demirdas, Ayşe Akpınar, Hakan Sert

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin akıllı telefon kullanma na bağılı olarak ortaya çıkan bilişsel, duygusal ve davranışsal bağımlılık semptomlarının şiddetini ölçmektir. Bu uyarlama çalışması özellikle Türkiye'deki genç yetişkin popülasyonunda akıllı telefon kullanma na problemli hale gelip gelmediğini, yani bir akıllı telefon bağımlılığı durumu oluşturup oluşturmadığını tespit etmek için tasarlanmıştır. Elde edilen veriler, klinik müdahaleler ve halk sağlığı çalışmaları için temel teşkil etmektedir.

Yapı

Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği, genellikle davranışsal bağımlılık modeline dayanan altı temel boyutu ölçmektedir. Bu boyutlar, genel olarak Akıllı Telefon Bağımlılığı'nın klinik kriterlerini yansıtır. Ölçek, aşırı kullanıma bağılı olarak ortaya çıkan tolerans, geri çekilme (yoksunluk), kişilerarası ilişkilerde sorunlar, günlük yaşam aktivitelerinde bozulma, siber uzay odaklı ilişkiler kurma ve kontrol kaybı gibi temel bağımlılık bileşenlerini değerlendirir.

Uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliliği incelenmiş ve akıllı telefon kullanma na yol açtığı olumsuz sonuçları kapsayan tek bir genel bağımlılık faktörünü veya çoklu boyutları temsil edip etmediği analiz edilmiştir. Bu yapı, bireyin akıllı telefonunu sürekli kontrol etme ihtiyacı ve cihazdan uzak kaldığında yaşadığı anksiyete gibi belirtiler üzerinden ölçülmektedir.

Geçerlik

Demirci ve arkadaşlar? (2014) tarafından yürütölen Türkçe uyarlama çal??mas?nda ölçe?in yap? geçerlik ve ölçüt geçerlik çal??malar? yap?lm??t?r. Yap? geçerlili?ini test etmek amacıyla Faktör Analizi kullan?lm??t?r (bkz. Faktör Analizi bölümü).

Ölçüt geçerlili?i kapsam?nda ise ölçe?in, teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er psikolojik yap?larla (örne?in, ?nترنت Ba??mlil??? Ölçekleri veya depresyon/anksiyete ölçekleri) anlaml? korelasyonlar gösterip göstermedi?i incelenmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in gerçekten de ak?ll? telefon ba??mlil??? yap?s?n? ölçtü?ünü desteklemi?tir.

Güvenirlik

Türkçe versiyonunun güvenilirlik çal??malar?, iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test yöntemleri kullan?larak gerçekleştirilmi?tir. Demirci ve arkadaşlar? (2014) tarafından yapılan çal??mada, ölçe?in genel iç tutarlılık katsay?s?n?n oldukça yüksek oldu?u rapor edilmi?tir (Genellikle 0.90'n üzerinde).

Yüksek Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin birbirleriyle tutarlı oldu?unu ve Ak?ll? Telefon Ba??mlil???'n?n ayn? temel yap?s?n? ölçtü?ünü göstermektedir. Bu yüksek güvenirlik düzeyi, ölçe?in klinik ve ara?tırma ortamlar?nda stabil ve tekrarlanabilir sonuçlar üretti?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örnekleme korunup korunmad???n? incelemek amacıyla do?rulayıc? ve/veya aç?mlayıc? Faktör Analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Orijinal ölçe?in k?sa versiyonu (SAS-SV) genellikle tek faktörlü bir yap? göstermekte olup, bu tek faktörlü yap?n?n Türk genç yeti?kin popölasyonunda da yeterli uyum indekslerine sahip oldu?u tespit edilmi?tir.

Bu analizler sonucunda, ölçek maddelerinin tek bir temel psikolojik yap? altında topland??? ve bu yap?n?n "Ak?ll? Telefon Ba??mlil???" kavram?n? temsil etti?i do?rulanm??t?r. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde olmas?, her bir maddenin ba??mlilik yap?s?na güçlü bir katkı sağlad???n? göstermektedir.

Ölçme Arac?

Test Type: Uyarlama

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Genç Yetişkinler ve Erişkinler

Age Group: Genellikle 18-30 yaş aralığındaki genç yetişkinler (Uyarlama çalışması üniversite öğrencileri üzerinde yapılmıştır).

Population Details: Üniversite öğrencileri ve genel yetişkin popülasyonu.

Test Methodology: 6'lü Likert tipi derecelendirme (1 = Kesinlikle Katılmıyorum; 6 = Kesinlikle Katılıyorum).

Anahtar Kelimeler

Davranışsal bağımlılık, genç yetişkinler, Akıllı telefon bağımlılığı, güvenilirlik, geçerlik, SAS-SV, Türkiye uyarlaması

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Kadir Demirci

Yazar ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: kdrdmrc@yahoo.com

Correspondence Address: İletişim e-posta adresi yukarıda belirtilmiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanması için yazar(lar) ile iletişime geçilmesi önerilir. Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması'nın yayımlandığı yıl **2014**'tür. Sorumlu yazarın iletişim adresi: kdrdmrc@yahoo.com

Kaynaklar

Demirci, K., Orhan, H., Demirdas, A., Akpınar, A. ve Sert, H. (2014). Validity and reliability of the Turkish Version of the Smartphone Addiction Scale in a younger population. *Bulletin of Clinical Psychopharmacology*, 24(3), 226-234.

Makalenin orijinal bağlantısı: scopemed.org

Ölçeğin orijinal PDF belgesi (uyarlama çalışması'na ait): akilli-telefon-bagimlilik-olcegi-eriskinler-icin-toad.pdf

Ak?II? Telefon Ba??ml?I??? Ölçe?i (Eri?kinler için) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelere ulaşmak için lütfen yukarıda belirtilen referans makaleye veya PDF belgesine başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM